

ABD'nin Uzay Politikasındaki Değişiklikler Avrupa'yı Etkiliyor

Avrupa, Uluslararası Uzay İstasyonu'nda görevli Avrupalı astronotların gerekli malzemelerinin uzaya taşınması ve geri getirilmesi konusunda kendi çözümlerini bulmak zorunda kalabilir. Bu durumun nedeni de NASA'nın istasyondaki varlığını tehlikeye atan ABD politikaları.

NASA'nın yöneticisi Michael Griffin yakın bir tarihte üst düzey yöneticilere konuyla ilgili bir değerlendirme sundu. Değerlendirmede Michael Griffin "Benim konuya bakışım, olabileceklerin en kötümseri" diyor. Dr. Griffin'in kötümserliğini körükleyen de Uzay Servisi filosunu yüksek maliyet ve güvenlik nedenleriyle tasfiye etmeyi düşünen ABD politikası: Tarih de 2010. Sorun şurada, yeni servis filosunun görev alması 2015'i bulacak.

Uzay istasyonu acil durumlarda astronotların Dünya'ya getirilmesi amacıyla kullanılacak uzay aracı açısından da tümüyle Rusya'nın Soyuz uzay araçlarına bağlı. Avrupa Uzay Ajansı (ESA), NASA ile birlikte X-38 deneysel uzay aracını örnek alan, istasyon mürettebatı için bir dönüş aracının tasarımına başlamıştı. Ne var ki bu çalışma bitirilemedi. Bu çaba da ABD hükümetinin politika değişikliği sonucunda Avrupa'daki bütün katılımcıların hazır olmasına karşın boşa çıktı.

Uzayda Rusya'ya olan bağımlılık, İran ve Kuzey Kore'ye silah gönderme-

si nedeniyle Rusya'ya ticari ambargo uygulayan ABD politikacılarının amaçlarına ters düşüyor. NASA, Soyuz uzay araçlarını ve gerekli teknik desteği alabilmek amacıyla bu ticari ambargodan 2011'e kadar muaf tutuldu. Soyuz üretim hattının çalışmaya devam etmesi için yeni yılın başına kadar yeni bir muafiyet gerekiyor. Dr. Griffin, Rusya'nın geçenlerde Gürcistan'ı işgaliyle birlikte, muafiyet isteğinin gerçekleşmesinin olanaksızlaştığını söylüyor.

"Ruslar yakın bir zamanda özellikle de ABD başkanlık seçimlerinden önce Gürcistan'dan çıkacak gibi görünmüyor" diyor Dr. Griffin "Gerilimler azaldığında bir rahatlama yaşayabiliriz ama 2011'den sonra Uluslararası Uzay İstasyonu'nda hiçbir Amerikalının bulunmadığı uzun bir dönem olacağını da şimdiden düşünebiliriz" diye ekliyor. NASA'nın uzay servisleri değişimlerinin hızlandırılması için bir trilyon dolarlık ek bütçe talebi de reddedilmişti.

Uzay istasyonunun yanında Ay'a da gidebilecek kapasitede olması planlanan yeni uzay araçlarının 2015'de devreye gireceği belirtiliyor. Sorun yalnızca NASA'nın sorunu da değil üstelik. Amerikalılar taşıma hizmetleri için uzay istasyonunun laboratuvarlarını sağlayan Avrupalı, Japon ve Kanadalı ortaklarına da sözler vermişti.

ESA, uzay istasyonuna kargo taşıyacak ATV adlı bir uzay aracını ilk kez bu yıl başarıyla kullandı.

Caporicci, ESA'ya sunulmak üzere bir teklifin hazırlandığını ve bu teklifle aracın astronot taşıyacak şekilde dönüştürülmesinin öngörüldüğünü söylüyor.

"Bu dönüşümü gerçekleştirmek için Ariane 5 fırlatıcısını ve onun yer birimini insanlı uçuşa uyarlamının ayrıntılı sonuçlarını analiz etmek gerekiyor" diyor Caporicci "Bu karar, Ariane 5'in göstereceği ticari amaçlı öteki gelişmelerle koordineli olmalı" diye ekliyor. Bu son dönüşüm de ESA üyesi ülkelerin Bakanlar Kurulu toplantısında çerçeve program tümüyle ortaya çıktıktan sonra verecekleri bir karar.

Dr. Griffin ABD'nin yeni başkanı kim olursa olsun uzay servislerinin uçuşunu sürdürmenin dışında alternatif bir politika göremediğini söylüyor. "Soru şu: Uzay Servisi Değişim Programı bütçesi kadar bir kaynağı bu gecikme nedeniyle boş mu harcayacağız? Şimdiki yönetim bize Uzay Servisi'nin 2010'dan sonra devamıyla ilgili bir şey söylemeyecek. Ama yeni yönetim için önceki kararın herhangi bir bağlayıcılığı yok. Büyük bir olasılıkla süreyi uzatacaklar."

Dr. Griffin "Politik açıdan başka bir yol gözükmüyor. Kullanamayacağımız bir uzay istasyonu inşa ettiğimizi ve 100 milyar doları çöpe attığımızı söylemek, burayı kurtarmak için harcayacağımız tek şeyin Uzay Servisi için yapılacak gider olduğu düşünüldüğünde kulağa hiç de rasyonel ve iyi bir karar gibi gelmeyecek" diyor. Caporicci ise NASA ve ABD hükümetinin uzay istasyonunu çalışır durumda tutmak için bir orta yol bulacağından emin olduğunu söylüyor. Ama ne olur ne olmaz diyen ESA şimdiden bir B planı üzerinde çalışmaya başlamış bile.

Mr. Caporicci ayrıca "Şu anda Ariane 5 ve ATV modellerinden geliştirilen kargo taşıma sistemlerini değerlendiriyoruz" diyor. Buna karşın tümüyle yeni bir sistemin uçuşa hazır olması için en erken tarih 2015.

Bilal Ayan